

ABSTRAKT: VÝSLEDKY EVALUAČNÍ PŘÍPADOVÉ STUDIE

Oblast podpory OP LZZ: 3.2 Podpora sociální integrace příslušníků romských lokalit PROJEKT: PODPORA SOCIÁLNÍHO ZAČLEŇOVÁNÍ PŘÍSLUŠNÍKŮ SOCIÁLNĚ VYLOUČENÝCH LOKALIT V KARLOVARSKÉM KRAJI

Příjemce: Karlovarský kraj
Výše dotace: 23 855 188 Kč

Místo: Karlovy Vary, Cheb, Sokolov
Termín realizace: 1. 6. 2012 – 31. 5. 2015

CÍL PROJEKTU

Cílem projektu bylo prostřednictvím terénní práce předcházet a pomoci vyřešit dlouhodobé problémy obyvatel sociálně vyloučených romských lokalit. Dílčím cílem projektu bylo také zpracování Analýzy sociálně vyloučených romských lokalit na území Karlovarského kraje včetně vypracování návrhů pro řešení problémů v jednotlivých romských lokalitách.

CO SE V PROJEKTU ODEHRÁLO?

Klíčovou aktivitou tohoto projektu byla podpora terénní sociální práce v 17 vybraných vyloučených romských lokalitách. Na základě výběrových řízení byli vybráni poskytovatelé sociálních služeb, kteří zajišťovali podporu obyvatelům sociálně vyloučených romských lokalit.

- ✓ Mezi hlavní problémy příslušníků sociálně vyloučených romských lokalit, k jejichž řešení směřovaly aktivity projektu, patří nevyhovující a krátkodobé bydlení, dluhové pasti, lichva, nedostatečná kvalifikace, nezaměstnanost, závislost na alkoholu a dalších návykových látkách, zdravotní komplikace a šíření infekčních chorob, trestná činnost a další.

Druhou klíčovou aktivitou bylo vypracování Analýzy sociálně vyloučených lokalit Karlovarského kraje. Tato analýza navazovala na Gabalovu zprávu z roku 2006 a byla zaměřena na:

- aktualizaci počtu a rozmístění sociálně vyloučených romských lokalit
- určení charakteristik těchto lokalit a zmapování jejich aktuálních problémů
- vypracování koncepčního a metodického doporučení pro práci s Romy v kraji a doporučení postupů pro jejich integraci do majoritní společnosti
- identifikování příkladů dobré praxe.

CO PROJEKT PŘINESL LIDEM?

Dotvoření a upevnění sítě sociálních služeb a zpracování Analýzy sociálně vyloučených romských lokalit na území Karlovarského kraje

Významným přínosem projektu systémového charakteru bylo rozšíření služby terénní sociální práce do vyloučených lokalit i do dalších oblastí kraje, které zatím nebyly touto službou pokryty.

V rámci projektu byla dále rozvíjena multidisciplinární spolupráce, tj. došlo k zlepšení vzájemné komunikace mezi aktéry působícími v oblasti sociálního začleňování, jako jsou obecní úřady, další sociální služby, policie, ale také školská či zdravotnická zařízení.

Ukázka sociálně vyloučené lokality v obci Štítary na Chebsku. Poskytovatelé sociálních služeb dojížděli i do špatně dostupných oblastí kraje, jejichž obyvatelé bývají zejména v zimním období odříznuti od běžných veřejných služeb.

- ✓ Výsledkem zlepšené komunikace mezi aktéry je například vyčlenění speciálně vyškolených příslušníků Policie ČR pro práci s CS či změna přístupu dotčených obcí k řešení problémových situací sociálně vyloučených romských rodin.

Zpracovaná Analýza sociálně vyloučených romských lokalit na území Karlovarského kraje sloužila primárně pro zjištění potřebnosti sociálních služeb v jednotlivých oblastech kraje.

Aktuální informace umožňují efektivnější působení v oblasti sociálního začleňování zejména romských rodin žijících ve vyloučených lokalitách.

Zmírnění dopadů ekonomických problémů v regionu na situaci v sociálně vyloučených lokalitách.

Hlavním dopadem projektu pro cílovou skupinu bylo zmírnění dopadů ekonomických problémů v regionu na situaci v sociálně vyloučených lokalitách. Projekt přispěl k tomu, aby se stávající situace nezhoršovala.

V rámci projektu začali poskytovatelé pracovat s tzv. regionální kartou sociálních služeb, která slouží k jednotnému vykazování potřeb podpořených osob. Poskytovatelé tuto kartu na základě nabytých zkušeností v rámci projektu vnímají jako „důležitý pilíř a přínosný nástroj zefektivnění práce s klientem“. Ta probíhá takto: „Po identifikaci klientových potřeb terénní pracovníci společně s klientem určí míru intenzity jednotlivých potřeb a stanoví pořadí jejich nutnosti uspokojení. Společně vytvoří tzv. Individuální plán, jehož součástí jsou jednotlivé kroky, po jejichž naplnění bude klientova potřeba uspokojena. Tyto společné cíle mohou být krátkodobé (např. získání informací o návazných sociálních službách), střednědobé (např. zajištění občanského průkazu), ale i dlouhodobé (např. nalezení nového bydlení). Společně s klientem je také stanoven časový horizont, do kterého by chtěl svého cíle dosáhnout.“

V rámci projektu bylo podpořeno celkem 1 296 osob z cílové skupiny v celkem 17 vybraných sociálně vyloučených lokalitách. Byla úspěšně 2 758 vyřešena více než polovina (57 %) ze všech identifikovaných potřeb těchto osob.

- ✓ Celkem čtvrtina vyřešených potřeb byla v oblasti hmotného zabezpečení a týkala se nejčastěji zařazení a udržení se na trhu práce (celkem 15 %), které je klíčovou oblastí pro řešení situace obyvatel sociálně vyloučených lokalit. Podařilo se nalézt zaměstnání celkem 125 osobám z cílové skupiny. Většinou se jednalo o brigádu, veřejně prospěšné práce či vyřízení rekvalifikace.
- ✓ Mnoha osobám poskytovatelé pomohli s řešením dluhové problematiky, jehož výsledkem bylo nastavení splátkového kalendáře.

- ✓ Pětina všech úspěšně vyřešených potřeb byla v oblasti bydlení, nejčastěji se jednalo o nalezení nového či vhodnějšího bydlení.

Poskytovatelé služeb spolupracovali s obyvateli sociálně vyloučených romských lokalit po různě dlouhou dobu v rozmezí od 14 dní po déle než 22 měsíců. V 69 % případů byla přitom spolupráce ukončena do jednoho roku. V případě úspěšně vyřešených potřeb spolupráce osoby z cílové skupiny s poskytovateli sociálních služeb trvala přibližně 10 měsíců. Mezi nejdéle trvající úspěšnou spoluprací probíhající po dobu 9 až 14 měsíců patřily potřeby v oblasti přípravy na zaměstnání, udržení bydlení, předcházení sociálně patologickým jevům a prevence onemocnění.

- ✓ Častou a velmi úspěšně řešenou potřebou byla prevence onemocnění spojených s rizikovým způsobem života.

Zaměstnání je klíčovou oblastí pro řešení situace obyvatel sociálně vyloučených lokalit.

PŘEKÁŽKY

- ❖ Velká fluktuace sociálních pracovníků v organizacích poskytovatelů sociálních služeb - pramení z nejistoty práce v sociálních službách a také z nízkých platů sociálních pracovníků.
- ❖ Vysoká míra nezaměstnanosti Karlovarském kraji - překážka zvýšení zaměstnanosti osob z cílové skupiny.
- ❖ Demotivující nastavení systému státních sociálních dávek - výše minimální mzdy, kterou obvykle sociálně vyloučené osoby v zaměstnání dostávají, je často srovnatelná či nižší než výše vyplácených sociálních dávek; je pak velmi obtížné tyto osoby motivovat k hledání a udržení zaměstnání.
- ❖ Nemožnost zaměření projektů OP LZZ v oblasti podpory 3.2 na děti mladší 15 let - snižuje efektivitu projektu.